

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
سؤالات - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی

شماره ۱

مدیر: سید محمد هاشمی

یکشنبه ۲۲ بهمن ماه ۱۳۲۳

بنام خداوند متعال

با این شماره نخستین دوره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی آغاز میگردد. پیش از آنکه ببحث در پیرامون اهمیت و لزوم تأسیس این نشریه بپردازد وظیفه خود میدانم که مسرت و خوشنودی بی پایان خویش را از توفیقی که مجلس چهاردهم در رفع این نقیصه مهم و اقدام بتأسیس و ایجاد این نشریه مرتب یافته است اظهار دارد و آرزوی قلبی خود را در تکمیل و توسعه این مؤسسه که خدمت بزرگی را بعهدہ دارد ابراز نماید و از اینکه افتخار معرفی و نگارش دیباچه این مطبوعه جدید باینجانب واگذار شده است سپاسگزاری کند.

شک نیست که تأسیس روزنامه رسمی که حاوی جریان مشروح مذاکرات مجلس و قوانین مصوبه و فرامین و احکام صادره باشد از ضرورات اولیه حکومت‌های ملی است و در کلیه ممالک راقیه که با اصول پارلمانی اداره میشود نیز نظیر دارد و این در حقیقت تنها وسیله ارتباط بین افراد ملت و نمایندگان آنها میباشد، زیرا افراد ملت یعنی کسانی که نماینده بمجلس شورای ملی میفرستند با وجود چنین نشریه ای میتوانند بهترین و آسانترین وجه در اعمال و اقوال نمایندگان خود نظارت داشته باشند و بالتسلیح با بصیرت و احتاط کاملتری نمایندگان خود را برگزینند و نیز با درج اخبار انتصابات و فرامین برای نمایندگان که حق نظارت در جریان کلیه کارهای کشوری دارند وسیله سهلتری فراهم خواهد گشت.

البته این نقص را تاکنون جراید ملی بحدامکان مرتفع میساخته و خلاصه‌ای از جریان مشروح مذاکرات مجلس را درج میکردند و اکنون نیز مساعی آنان در این راه مشکور و مقبول است، لکن اینگونه انتشارات محدود نمیتوانست مجلس شورای ملی را از اقدام بتأسیس نشریه ای جدید و کامل بی نیاز سازد، هم از آن جهت که مندرجات جراید جنبه رسمی نداشته و نمیتوانست هنگام لزوم مورد استناد قرار گیرد و هم از آن لحاظ که موانع و مشکلات مادی و معنوی فراوان مانع از آن بود که بوسیله جراید متن کامل و صورت مشروح مذاکرات مجلس بدون نقیصه و تحریف و تصحیف در دسترس مردم گذارده شود. با اینهمه انتشار این روزنامه هیچگونه مغایرتی با روش جراید در این مورد و سایر موارد نخواهد داشت زیرا در این مجموعه فقط بنقل مذاکرات مشروح مجلس و آگهیها و اخبار رسمی اکتفا خواهد شد و بنقل اخبار و مقالات غیر رسمی نخواهد پرداخت و از این روی فقط مورد مراجعه کسانی خواهد بود که علاقمند بمطالعه جریان مشروح مذاکرات مجلس و اخبار و آگهی های رسمی باشند.

گذشته از این از نظر حقوقی نیز عدم انتشار روزنامه رسمی اجرای قوانین را تا حدی با اشکال مواجه میسازد زیرا مادام که مصوبات مجلس بوسیله درج و انتشار در جریده رسمی باطلاع عموم نرسد ممکن است افراد در اجرای آن بعذر عدم اطلاع تعلل و مسامحه ورزند و بهمین جهت نیز در چند ماده از قوانین مهم کشوری و آئین نامه داخلی مجلس شوری و مخصوصاً در ماده سوم از قانون مدنی ایران تصریح شده است که «انتشار قوانین باید در روزنامه رسمی بعمل آید» و برای اینکه نمونه‌ای از اشکالات ناشیه از فقدان روزنامه رسمی ذکر گردد کافی است یادآور شویم که اکثر در تاریخ شروع با اجرای مصوبات بین مجریان و افراد مردم اختلافاتی رخ داده و میدهد و چه بسا اتفاق می افتد که برخی از قوانین بواسطه عدم انتشار صورت محرمانه و سری گرفته و مردم نیز بعذر عدم اطلاع بتکالیف قانونی خود در این مورد عمل نکرده و آنرا لازم الاتباع ندانسته اند. این وظیفه نیز هر چند تاکنون بوسیله مجله رسمی دادگستری ایفاء میشد باید اعتراف کرد که کیفیت تنظیم و ترتیب انتشار آن بطوریکه میباشد کامل نبود.

دیگر از فوائد انتشار روزنامه رسمی کمکی است که بوسیله آن میتوان در توجیه و تفسیر قوانین نمود، برای روشن شدن این

موضوع باید در نظر داشت که تقریباً در تمام موارد مصوبات و قوانین مجمل و موجز تنظیم میشود زیرا قانونگذار نمیتواند جزئیات و علل وضع قوانین و منظور اصلی خود را در این باب بتفصیل در آن بگنجاند و از طرف دیگر چون کلمات و تعبیرات جای بحث و تفسیر را در هر زبانی باز میگنجد کمترین متن قانونی هست که نتوان آنرا بوجه مختلف تعبیر نمود و بهمین جهت در فهم مطالب و کیفیت تعبیر قوانین غالباً اختلافاتی رخ میدهد و گاه دامنه این تعبیر با آنجا میکشد که مجربان در مقام عمل قانون را از معنی حقیقی خود و منظوری که قانونگذار از وضع آن داشته است بکلی دور و منحرف میسازند. این نقیصه نیز بانشر روزنامه مرتبی که بدون تأخیر و تعویق کلیه مذاکرات مجلس را مشروحاً انتشار دهد مرتفع خواهد شد زیرا هنگام وضع و تصویب قوانین در مجلس مذاکراتی میشود که قسمتی از آن مورد تصویب و تصدیق قرار میگردد و این خود بمنزله تفسیر جامع و دقیقی است که میتواند همواره مورد استناد واقع گردد.

اینکه که منظور از تأسیس و اهمیت روزنامه رسمی بیان شد بی مناسبت نیست اجمالاً نظری با آنچه سابقاً در این باب معمول بوده است بیفکنیم و عللی که ایجاد چنین نشریه‌ای را تا کنون بتعویق انداخته است بیان نمائیم. نخستین گامی که در این راه برداشته شد در ششمین دوره مجلس بود که به پیشنهاد برخی از نمایندگان مقرر گردید صورت مشروح مذاکرات مجلس طبع و نشر گردد و باین ترتیب مجله مذاکرات مجلس بوجود آمد و انتشار آن نیز در ابتدا مرتب و بطریقی مرغوب بود، لیکن بتدریج از تعداد نسخ آن کاسته شد و نظم انتشار آن نیز مختل گشت بطوری که فقط عدّه معدودی و آنهم اغلب چند هفته پس از هر جلسه میتوانستند بدان دسترسی داشته باشند و این نقض غرض بود. مجله رسمی وزارت دادگستری نیز که قسمتی دیگر از مندرجات این روزنامه را حاوی بود و متن مصوبات و آگهی‌های رسمی را منتشر میساخت هر چند خدماتی در این راه انجام داده است نقائصی داشت و بالاخره قسمت مهمی از آنچه میبایست بوسیله روزنامه رسمی انتشار یابد در هیچ جا منتشر نمیشد. این مقدمات موجب گشت که پیشنهاد تأسیس روزنامه رسمی در بین نمایندگان محترم مورد توجه قرار گرفته تصویب گردد و باین ترتیب یکی از مهمترین نقائص کارهای مجلس و ادارات مرتفع شود، این روزنامه بدو قسمت متمایز تقسیم میشود:

قسمت اول حاوی: مذاکرات مجلس، متن قوانین، متن تصویب‌نامه‌ها، آئین‌نامه‌های ادارات و دوائر دولتی، بخشنامه‌هایی که مورد استفاده عموم است، اخبار رسمی کشور، سئوالات نمایندگان، انتصابات و فرمان‌ها، متن نطق‌هایی که جنبه رسمی دارد و از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی، نخست‌وزیر، وزراء، رئیس دیوان عالی کشور در مجالس رسمی ایراد میشود خواهد بود. قسمت دوم: حاوی آگهی‌های رسمی، حصر وراثت و اعلانات ثبتی است.

امیدوار است با پشتیبانی و توجه آقایان نمایندگان محترم و طرفداران اصلاحات، این مؤسسه روز بروز کاملتر گردد و بهتر بتواند وظایف خود را انجام دهد.

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

۱۲۲۲: ۲۱: ۲۴: ۱۳۲۲